TARPTAUTINĖS DARBO ORGANIZACIJOS KONVENCIJA Nr. 142

DĖL PROFESINIO ORIENTAVIMO IR PROFESINIO RENGIMO UGDANT ŽMOGAUS IŠGALES

Tarptautinės darbo organizacijos Generalinė konferencija,

Tarptautinio darbo biuro Administracinės tarybos sušaukta Ženevoje ir 1975 metų birželio 4 d. susirinkusi į šešiasdešimtąją sesiją,

nutarusi priimti tam tikrus pasiūlymus dėl žmogaus išgalių ugdymo: profesinis orientavimas ir profesinis rengimas, o tai yra šeštasis sesijos darbotvarkės klausimas,

nusprendusi įforminti šiuos pasiūlymus kaip tarptautinę konvenciją,

tūkstantis devyni šimtai septyniasdešimt penktųjų metų birželio ketvirtą dieną priima šią Konvenciją, kurią galima vadinti 1975 metų Konvencija dėl žmogaus išgalių ugdymo:

1 straipsnis

1. Kiekviena Organizacijos narė priima ir plėtoja visapusišką ir koordinuotą profesinio orientavimo ir profesinio rengimo politiką ir programas, glaudžiai susijusias su užimtumu, be kita ko, per valstybines užimtumo tarnybas.

2. Ši politika ir šios programos atitinkamu būdu apima:

(a) užimtumo poreikius, galimybes ir problemas tiek regioniniu, tiek nacionaliniu lygiu;

(b) ekonominio, socialinio ir kultūrinio išsivystymo stadiją ir lygį;

(c) žmogaus išgalių ugdymo ir kitų ekonominių, socialinių bei kultūrinių tikslų tarpusavio ryšius.

3. Ši politika ir šios programos įgyvendinamos nacionalines sąlygas atitinkančiais metodais.

4. Ši politika ir šios programos skiriamos didinti paskiro asmens sugebėjimus suvokti ir individualiai arba kolektyviai daryti įtaką gamybinei ir socialinei aplinkai.

5. Ši politika ir šios programos skatina ir leidžia visiems asmenims lygiais pagrindais ir be jokios diskriminacijos plėtoti ir taikyti savo sugebėjimus dirbti pagal savo siekius asmeniniam labui ir atsižvelgiant į visuomenės poreikius.

2 straipsnis

Dėl aukščiau nurodytų tikslų kiekviena Organizacijos narė rengia ir tobulina atviras, lanksčias, viena kitą papildančias bendrojo ir profesinio techninio mokymo, švietimo ir profesinio orientavimo bei profesinio rengimo sistemas, nepaisant, ar ši veikla įgyvendinama formalaus mokymo sistemoje, ar už jos ribų.

3 straipsnis

1. Kiekviena Organizacijos narė nuosekliai plečia profesinio orientavimo sistemas, tarp jų nuolatines informavimo sistemas apie užimtumą, stengdamasi garantuoti, kad visapusiškas informavimas ir visa apimantis orientavimas būtų prieinami vaikams, jaunuoliams ir suaugusiems, įskaitant atitinkamas programas asmenims su fiziniais ir protiniais sutrikimais.

2. Toks informavimas ir orientavimas apima profesijos pasirinkimą, profesinį rengimą ir su tuo susijusias mokymosi galimybes, užimtumo būklę ir perspektyvas, kilimo darbe perspektyvas, darbo sąlygas, darbo saugą ir higieną, taip pat kitus darbo įvairiose ekonominės, socialinės ir kultūrinės veiklos srityse bei atsakomybės visuose lygiuose aspektus.

3. Šį informavimą ir orientavimą papildo informacija apie kolektyvinius susitarimus ir visų suinteresuotų pusių teises ir pareigas pagal darbo įstatymus; ši informacija teikiama pagal nacionalinius įstatymus ir praktiką, atsižvelgiant į suinteresuotų darbdavių ir darbuotojų organizacijų atitinkamas funkcijas ir uždavinius.

4 straipsnis

Kiekviena Organizacijos narė nuosekliai plečia, pritaiko ir priderina profesinio rengimo sistemas tam, kad jauni žmonės ir suaugusieji turėtų galimybių įsigyti profesiją per visus savo gyvenimo metus, visose ekonomikos šakose, visose ekonominės veiklos srityse ir visokio kvalifikacijos bei atsakomybės lygio.

5 straipsnis

Profesinio orientavimo ir profesinio rengimo politika ir programos rengiamos bei įgyvendinamos bendradarbiaujant su darbdavių ir darbuotojų organizacijomis ir, kai tai būtina pagal nacionalinius įstatymus ir praktiką, su kitomis suinteresuotomis institucijomis.

6 straipsnis

Oficialūs šios Konvencijos ratifikavimo raštai siunčiami Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui užregistruoti.

7 straipsnis

1. Ši Konvencija privaloma tik toms Tarptautinės darbo organizacijos narėms, kurių ratifikavimo raštus yra užregistravęs Generalinis direktorius.

2. Ji įsigalioja po dvylikos mėnesių nuo tos dienos, kai Generalinis direktorius užregistruoja dviejų Organizacijos narių ratifikavimo raštus.

3. Kiekvienoje valstybėje Organizacijos narėje ši Konvencija pradeda galioti po dvylikos mėnesių nuo jos ratifikavimo rašto užregistravimo dienos.

8 straipsnis

1. Kiekviena Organizacijos narė, ratifikavusi šią Konvenciją, praėjus dešimčiai metų nuo jos įsigaliojimo dienos, gali ją denonsuoti pasiųsdama Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui užregistruoti pareiškimą dėl denonsavimo. Denonsavimas įsigalioja po metų nuo jo užregistravimo dienos.

2. Kiekvienai Organizacijos narei, kuri ratifikavo šią Konvenciją ir pasibaigus 1 punkte nurodytam dešimties metų terminui per metus nepasinaudojo šiame straipsnyje numatyta denonsavimo teise, Konvencija galios dar dešimtį metų, o vėliau galės ją denonsuoti pasibaigus kiekvienam dešimties metų terminui šiame straipsnyje nustatyta tvarka.

9 straipsnis

1. Tarptautinio darbo biuro Generalinis direktorius informuoja visas Tarptautinės darbo organizacijos nares apie visų ratifikavimo raštų ir pareiškimų dėl denonsavimo, kuriuos jam atsiuntė Organizacijos narės, užregistravimą.

2. Informuodamas Organizacijos nares apie gauto antrojo ratifikavimo rašto užregistravimą, Generalinis direktorius atkreipia jų dėmesį į šios Konvencijos įsigaliojimo datą.

10 straipsnis

Tarptautinio darbo biuro Generalinis direktorius nusiunčia Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui užregistruoti pagal Jungtinių Tautų Įstatų 102 straipsnį išsamius duomenis apie visus ratifikavimo raštus ir pareiškimus dėl denonsavimo, kuriuos jis yra užregistravęs pagal ankstesnių straipsnių nuostatas.

11 straipsnis

Jei Tarptautinio darbo biuro Administracinė taryba mano, jog yra būtina, ji informuoja Generalinę konferenciją apie šios Konvencijos taikymą ir svarsto, ar į Konferencijos darbotvarkę įtraukti klausimą dėl Konvencijos visiško ar dalinio pakeitimo.

12 straipsnis

1. Jei Konferencija priims naują konvenciją, ištisai ar iš dalies pakeičiančią šią Konvenciją, ir jeigu naujojoje konvencijoje nebus numatyta kitaip, tai:

(a) kuriai nors Organizacijos narei ratifikavus naująją – pakeičiančią konvenciją, nepaisant 8 straipsnio nuostatų, automatiškai tuoj pat denonsuojama ši Konvencija, su sąlyga, kad naujoji – pakeičianti konvencija yra įsigaliojusi;

(b) nuo naujosios – pakeičiančios konvencijos įsigaliojimo dienos Organizacijos narės šios Konvencijos ratifikuoti negali.

2. Ši Konvencija kiekvienu atveju galioja savo forma ir turiniu toms Organizacijos narėms, kurios ją ratifikavo, bet neratifikavo pakeičiančios konvencijos.

13 straipsnis

Šios Konvencijos angliškas ir prancūziškas tekstai turi vienodą galią.

_____